

Nr. 2/2001 - 20. ÅRGANG

Historielagsnytt

Skoger, hva ligger bak navnet

AV EINAR JUL

Alle vet jo hva en skog er, men hva ligger i egnnavnet Skoger eller Skauer i dagligtale? Vi tar en rask tur tilbake i tiden og finner navnet for første gang nevnt i sammenheng med kirken. I den Pavelige Nuntius Regnskapsbøker fra 1327 står det Skoghækyrka. Dette er for øvrig første gang Skoger finnes omtalt i historien. Rundt 60 år etter omtales den som Hanava`ls kyrkia i Skogabygd og Skoga kirkia i «Den Røde Bok» (Biskop Eystein Aslaksons Jordebok) fra rundt 1398. Frem til 1620 finnes det ingen opplysninger om navnet, men i kirkeregnskapet fra 1620 står det Schouge. I 1630 finner vi Schoug brukt frem til 1660 hvor de bevarte regnskap tar slutt. I en besiktigelse fra 1665 over kirkens

«brøstfældighet» finner vi den nesten moderne skrivemåten Skaue. Setningen der dette er nevnt er så fin med sin verdige omtale av noen av de fremmøtte, at den tas med.:

Anno 1665 d 11 Janarj Er Skaue Annexse udj Bragenes Prostie Hæderlig och Høylærd Mand M

Troels Nielssøn Sogene prest och Cannicke Udj Christiania, Hans fullmechtig Hæderlig och Wellærd

Mand Her Bertell Pederssøn Sogene Prest der Same steds.

I et gammelt kart fra 1770 vedrørende gjerdekrangel i østre Skoger finner vi en rekke «braatter» omtalt. Dette kjenner vi i dag igjen

navnet i Bråten. Betydningen er et område ryddet med ild. Altså må det den gang ha vært igjen mye skog.

Gammelnorsk skogr er jo for oss i dag forståelig, medens det på angelsaksisk - språket i England før 1066 - het scaga. Det bringer oss over til Skagastølstindene eller Skagen, nordspissen av Danmark i følge Falk og TORP i Norsk-Dansketymologisk ordbok så er den opprinnelig betydningen av skog. «Noe som rager opp». Artig nok er skjegg av samme opprinnelse. Om nå Skauerbøringer skal karakteriseres som oppragende og/eller skjeggete er et annet kapittel. I forhold til naboene i sør som jo bare bor på Sandenga (Sandvinr) er jo Skoger åpenbart noe helt spesielt.

Hvor er dette?

Historielagsnytt forsøker seg med en liten vri, Hvor er dette bildet tatt?

Svar kan sendes til Ø. Pedersen, Andorsrudveien 277 3039 Drammen eller ring på tlf 32887803.

Vinneren blir trukket ut av riktige svar, og får ett års kontigent i premie.

Redaksjonskomitèen

Kjære historielagsvenner - gamle som nye

Det har vært litt av en «storrengjøring» i naturen den siste tida!, til noens glede, og andres fortvilelse. Vinteren lurer nok like rundt hjørnet, og da må selvfølgelig naturen være klar-gjort. Så stopper vi opp, og oppdager at det vi gikk å ventet på, plutselig har blitt historie.... Stig Johansons er da til ettertanke....

«Alla dessa dagar som kom och gick,
Inte visste jag, att de var livet....»

I disse dager har verden blitt så uendelig liten, og vi kjenner kanskje mer enn noen gang behovet for tilhørighet og sam-hørighet.

Vi i styret i historielaget har et håp om at medlemmene skal føle tilhørighet til laget, og på en eller annen måte føle at det gir dem noe positivt i det å være medlem av laget. Hvordan kan vi så lykkes med det? Slik vi håper, gjennom våre tilbud i aktivitetene vi tilbyr, og så blir den andre biten at medlemmene selv tar kontakt og viser interesse.

Året 2001 har vært et spennende år for laget, og her er en del av de sakene vi har jobbet med; 27. mars hadde vi en vellykket hyggekveld på Sørvangen. «Kom og fortell... eller lytt», lød innbydelsen, og den ene historien etter den andre fylte kvelden. Historien, gjennom forteller-kunsten ble en opplevelse.

Også i høst hadde vi et tilsvarende opplegg med medlemsmøte på Sørvangen. Dette er tydelig et arrangement som er populært.

Filming av redskap i bruk, fra Bygdesamlingen på Borge. Disse «filmsnuttene» vil bli vist på museet ved omvisninger, og det vurderes og et samarbeid med skolene.

Vervekampanjen vår ga 50 nye medlemmer, slik at vi har 366 medlemmer. Boka «Vandring langs et vassdrag» har vært en suksess, både i salg og som vervekampanjegave. Vi har fremdeles bøker

igjen, og vi vil gå ut med et salgsmeststøt igjen i tiden før jul. Husk, denne boka er like aktuell som gave i tid fremover, denne gullgruven av en historie endrer seg ikke.

Fotokomiteen er i full gang med å «scanne» inn, og på denne måten katalogisere de 1300 bildene som er samlet gjennom tidene. Ved at bildene

etter hvert vil bli å finne på diskett, vil hver enkelt kunne få tilgang til disse.

**HAR DU BILDER SOM ER VERDT
Å DELE MED ANDRE, SÅ KONTAKT
OSCAR HAUGE.**

Høstturen, Busstur med «Kalsvogna» til Gamlebyen Fredrikstad med omvisning, og også omvisning Fredriksten festning, fikk ingen respons fra medlemmene, så dessverre, tur ble det ikke. Tar gjerne tilbakemelding på hvorfor dette ikke var interessant.

Rønnehue - dagen ble igjen en suksess. Goro Haldens skuespill; «Spillet om det reisende folket i frihet og i tvang» ble fremført strålende vær. Husk!! Rønnehue-dagen år 2002 blir søndag 26. mai.

Laget har planer om også lage et arrangement på Borge gård, Bygdesamlingen, neste sensommer/høst. Dette kommer vi tilbake til gjennom annonse, men datoen blir antagelig, søndag 25. august. Har du ide, så ta kontakt.

Brannsikert arkivskap er innkjøpt, og arkivskap som til nå har stått i Skole-samlingene på St.Halvard skole, står nå trygt på Borge gård, slik at vi etter hvert skal kunne arkivere lagets eiendeler her. Har du oppbevart ting som tilhører historielaget fra «tidligere tider», og som bør i arkivet her, så ta kontakt.

Årsmøte år 2002, blir 10. mars på Skogvang.

På vegne av styret, ønsker jeg dere alle en god førjulstid, en god jul, og et fredfylt nytt år

Vennlig hilsen Toril Naper Hauge

Historielagsnytt

UTGIVER
Skoger Historielag

Bladet kommer ut to ganger i året – vår og høst, og sendes alle medlemmer av Skoger Historielag.

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

STYRET
Formann: Toril Naper Hauge
Nestformann: Reidar Halden
Kasserer: Hans-Jørgen Hansen Steen

Sekretær: Anne Kari Ektvedt
Styremedlem: Gunnar Engen
Styremedlem: Inger Johnsrud
Varamedlem: Karin Johansen
Varamedlem: Øyvind Pedersen

REDAKSJONSKOMITÉEN
Normann Solberg, Øyvind Pedersen,
Anne Hauggjord, Goro Halden og
Helge Furuvald.

ARRANGEMENTSKOMITÉEN
Anni Isaksen, Per Isaksen, Bjørg Halden,
Ellen Engen og Øyvind Pedersen.

Redaktør for dette nummeret har vært
Ole Kr. Mortensen.

OPPLAG: 450 eskpl.

LAY OUT/TRYKK:
Stiftelsen Medieforum.

NESTE NUMMER
utgis juni 2002. Stoff må være
red.komitéen i hende innen 1. april.
Ta kontakt med red.komitéen som
koordinerer stoffet.

FORSIDEBILDET
Steinrøyser og vannhull er historiens
minner om Holstegrava i Andorsrud.
(Foto: Reidar Halden.)

Den siste gjenlevende

som arbeidet i Holstegruva

I dag er det kun steinhauger og vannhøl som beretter om gruve drift på Brannbukken.
Foto: Reidar Halden.

Holstegruva på Brannbukken i Andorsrud er lite kjent. Det har sikkert med den meget korte driftsperiode på midten av 30-tallet å gjøre. Einar Amundsen var en av de som arbeidet i denne gruva, og undertegnede var og besøkte ham på Konnerud Bo & Servicesenter på forsommereid.

Einar husker godt, men er 93 år og dette er ca. 65 år siden, så vi tar et lite forbehold.

P.O.Bråthen skulle ha funnet en mindre forekomst av molybden som lå i dagen. Dette metallet ble brukt som legering i stålproduksjonen og videre til våpenprodukter. Prisen var nok forholdsvis god. Det var en pølsemaker fra Oslo som finansierte driften, og en Marius Holst på Konnerud var driftssjef, derav navnet Holstegruva.

Hjalmar Olsen var skytebas. Konrad Svendsrud var smed og sto for hvessing av mine-ringsbor. P.O. Bråthen, Einar Amundsen, Jørgen Åsstuen og Narve Marthinsen drev med boring og uttrilling av sprengt masse med sluskebår. Det ble tømret opp ei lita brakke som ble brukt til matlaging og overnatting. På saga i Andorsrud var det streik så plank til løper å trille på fikk man ikke tak i. Tømmerstokker måtte flatte til dette bruk. Det gikk en del beitende krøtter i området så det var litt av en jobb og jage disse bort når det skulle sprenges. Steinen kunne sprute langt.

Det viste seg at molydenforekomsten lå bare i dagen. Man fant ikke så mye at det var bryet vært å frakte det ned til bygda en gang. Einar kunne ikke huske nøyaktig hvor lenge gruveeventyret på Brannbukken varte, men mente det måtte vært 2-3 måneder. Det kan nevnes at P.O. Bråthen skal ha uttalt at nå var han kommet til tindens topp (Brannbukken), og at smeden fikk en stein i hodet, men rakk å komme med sin vanlige strofe før han svimmet av. Harry Andersen (Åsstuen) som skulle konfirmeres dette året var visergutt og la grunnlaget til konfirmasjons dressen på denne kortvarige gruve drifta.

Øyvind Pedersen

År gamle Einar Amundsen er den siste gjenlevende som jobbet i gruva på Brannbukken. Her er han fotografert med at av de mange fulgebrett-staburene han laget. Foto: Reidar Halden.

Litt om Åserud gruveområde

Holstegruva som omtales ligger i ytterkanten av Åserud gruveområde innenfor Andorsrud i Skoger. Dette er et gammelt gruveområde. I utgangspunktet kan det deles i to malmforekomster- jernmalm (Fe) som jernverkene benyttet og sulfidmalmen (sink, Zn, bly Pb og kobber (Cu) som andre jernverk benyttet. Disse malmene kunne mates hver for seg og gruvene kunne derfor ligge i samme felt, mer bli drevet av forskjellige selskaper. Dette medførte at både Konnerudverket og Eidsfoss jernverk drev i samme område i de samme tidsperiodene.

Hovedgruven i Åserud gruveområde ble opptatt av Jens Olsen i perioden 1690 til 1697

da Eidsfoss jernverk ble etablert. Gruvene ble sannsynligvis overtatt av dem da. Feltet består av mange gruver som hovedsakelig ble drevet på jernglans, mens noen av gruvene var hovedmalmen magnetitt. Feltet var i mange år - 1697 -1799 - en av hovedgruvene til Eidsfoss jernverk. Feltet med sulfidmalmer som ligger syd i området ble også kalt Hestmyråsen felt. Flere av skjerpene her ble drevet av Konnerudverket i perioden 1729 til 1766.

I 1908 ble tre skjerp mutet, Konrad skjerp, Thorleif skjerp og Øyvind skjerp. Alle disse på sulfidmalmen sink (Zn) og bly (Pb). I hele området er flusspat et utbredt mineral, noe som

tydelig fremkommer når vi leter i gamle tippauger. Flusspat er grønn eller dyp lille og er lett å få øye på. Flusspat var i eldre tider et avfallsprodukt som gikk på tippen.

Brannbukken skjerp eller Holstegruva er av «nyere» dato. Den ble drevet en kort periode i 1930-årene da etterspørselen etter flusspat var stor.

(Kilder: Gruber og skjerp i Konnerudfeltet. Erik Bjørlov-Larsen)

Øyvind Jul Nilsen

Lars på Samuelsenvollen

Lars Anthonsen er et navn som har gått igjen i flere av Goro Haldens historiske skuespill. Han var en meget driftig mann som i flere år drev en av spikerhamrene ved Verkenselva på Konnerud, kan vi lese i Skogerboka.. Han var innvalgt som medlem av kommunens første valgte herredsstyre og medlem av byggekomiteen for det vi i dag kaller Konnerud gamle kirke. Han hadde forøvrig flere tillitsverv og var en betrodd og benyttet mann i flere sammenheng.

Lars Anthonsen eide og bodde på Samuelsenvollen. Bruket overtok han i 1823 fra sin mor som var enke etter faren Anthoni Johnsen som i sin tid overtok etter sine foreldre i 1795. Går vi ennå et ledd tilbake kommer vi til storauksjonen i 1777/78 da brukeren John Pedersen, pukkstiger ved Konnerudverket, boende på Samuelsenvollen, kjøpte bruket for 59 Rd og 1 Ort. Bruket ble senere tillagt den andre halvpart av Gløttevold som ikke fulgte med ved auksjonen.

Så vel Lars som faren Anthoni hentet sine koner fra gårder i Skoger, Lars fra Mælen Aase Haldorsdottir og Anthoni fra N. Holmen, Anne Arnesdtr. Gjennom sistnevnte fikk familien tilknytning til «Den Gamle Skogerslekta» som i bokform utkom i 1965 med redaktør Broder

Jordbræk. Farfaren John Pedersen var sammen med kona «innvandret» fra Røros som flere av Verkets tilsatte. Det er spekulert på om hun kunne være søster av Anthonsenbrødrene som bodde på Svendsrud, et i dag nedlagt bruk hvis husbygninger sto straks nedenfor dammuren til Stordammen. Rester av grunnmurene kan ennå delvis sees. Mesteparten av de tiliggende arealer befinner seg i dag under dammens vannflate. (Svendsrud her må ikke forveksles med Svendsrud på Jordbræksskogen. Om Maren Kristine Anthonsdtr. var av den familien er langt fra klarlagt)

Lars og Aase hadde 5 barn, 2 døtre og 3 sønner. Av etterslekta finnes flere på Konnerud, nevnes kan familiene Kittilsen/Solberg og Thorud.

Dommer i høyesterett, Henry Larsen var et av deres barnebarn. Han har laget en liten familiehistorie. En annen av etterkommerne, oldebarnet Georg Solberg var ivrig slektsgransker. I hans etterlatte notater står bla.a. å lese: «Lars Anthonsen hadde en stangjerns-hammer og en spikerhammer som ble betjent av Anthonsen og 2 mann. Det ble i hovedsak smidd spiker. Smien var et gammelt umalt hus beliggende ved Verkenselva rett ned for Nordre Langeland, litt nord for Weimoth.»

Så lar vi Henry Larsen fortelle om sin farfar: Bestefar var en høy mørk mann, litt lut i de årene jeg så ham. Etter det jeg husker var han fâmælt og mørk av humør. Vi hadde stor respekt for ham, og jeg kan ikke huske han beskjeftiget seg synderlig med oss. I sine yngre dager er

Revyer i lokalmiljøet

Gunnar Prøys er på jakt etter teksten til en gammel Konnerudsang som han mener var med i en lokalrevy på Konnerud for mange å siden. Første verset er slik:

*1200 fot over havet min venn
ligger en vakker og pen liten gren.
Stedet har hjerte og det var humør
I kveld skal det blusse i halvslukne glør.*

Redaktøren av denne utgaven av Historielagsnytt har visa - som ble sunget i en revy Konnerud Idrettslag hadde midt på 30-tallet. Teksten er oversendt Gunnar.

Men Gunnar mener at det i en rekke sammenhenger er fremført revyer så vel i Skoger som på Konnerud. Dersom noen av leserne har minner eller opplysninger om revyene ber vi om at de tar kontakt med Historielagsnytt - se navnelista på side to.

Kanskje kan det komme noe interessant ut av det.

En historie fra Bjørgestra

En Sandekar har fortalt denne historien:

Ei ku på rømmen fra Sande var kommet til Bjørgestra den tid Netta setret der. Hun fikk sendt beskjed til bygda, og to mann ble sendt derfra for å hente kua. De kom til Bjørgestra utpå kvelden.

Netta var gjestfri. Hun serverte karene seterkost og tilbød overnatting siden det var blitt så seint på kvelden. Selv sov hun i benken ved kjøkkenet, men da hun tok av seg trebeinet og tok ut gebisset og la på bordet, ombestemte karene seg og tok fatt på hjemveien.

Øyvind

Ette skisse tegnet av Normann Solberg

Oscar Hauge 18/10 2001

Denne tegningen er laget av Oscar Hauge - og viser hvordan eiendommen Samuelsvolden så ut i sin tid. I dag er eiendommen som ligger vis a vis Jarlsbergsentret bebygget med boliger.

fortalt at han var en yndet eventyrforteller uten at jeg kan huske ham i den rollen.

Far pleide å fortelle en historie om engang bestefar hadde vært ordentlig sint på ham. Far var den gang 17-18 år. Bestefar skulle til byen med noen huder etter juleslaktingen. Det var vinterføre og far foreslo at de skulle ake til byen (gamlebakkene) og binde hudene på kjelken. Så skjedde.

Bestefar satt bak og styrte med benene, skrubbet og var forsiktig. Da de kom til den bratteste bakken, Vanningsbakken, som sluttet i en brå sving, syntes far de kunne ake litt på og

tok uten videre bestefars ben opp fra bakken og lot det stå til. Da de kom ned i svingen var farten selvfølgelig for stor. Kjelken for inn i skogen. Bestefar forsvant i snøhaugen på en side og far på den andre. Kjelken for på egen hånd ned i skogen med hudene spredt for alle vinder. Men da hadde gammer'n vært så gal at far aldri glemte det (sitat slutt).

Alle husene på Samuelsvolden er i dag borte. Der de sto ligger tre boligblokker. Et gammelt våningshus på naboeiendommen Skarrebråten står der fortsatt som et minne om fortida da Gåserudgata gikk fra Postsvingen gjennom

gårds plassene på Samuelsvolden og Skarrebråten. Hvor eiendomsgrensene gikk er i dag umulig å finne ut av. Området er fullstendig nedbygget av veier og hus. I den gamle frukthagen på Samuelsvolden står en trafokiosk.

De øvrige voll-brukene som lå i nabolaget er også borte, men her lever de i gatenavn som Rørvollveiene, Brokvollveien og Mikkelsvollveien. Samuelsvolden og Gløttevold er foreløpig bare historie. Men brukene lå i hjerte av Konnerud.

Normann Solberg

Klåfingra gårdsgutt

Dette hendte en gang i 20-åra på en gård i Skoger. Den gang var det vanlig med flere folk på gårdene. På denne gården hadde de et såkalt postkar. Det var et ganske stort vannkar ute på tunet som ble brukt til kjøling av melkespann om sommeren og diverse andre ting. Gårdsgutten hadde vært tjenestejenta behjelpelig med å løfte spannet opp slik at hun kunne øse opp melk til bruk i huset. Gårdsgutten var kjent for å klå på jentene. Nå var han i ferd med å senke melkespannet ned i karet igjen, og var i den anledning forholdsvis lett i bakstussen. Tjenestejenta benyttet anledningen, grep tak i beina hans og vippet han på hodet i vannkaret. Kona på gården fulgte med på opptrinnet, og hadde stor moro av det. Moralen her må bli at det gjelder å klå på den rette. Da går det som regel bra!

Øyvind

Julebutikk på Skallstad

Tradisjonen tro er det julebutikk på Skallstad også i år. Stiftelsen Konnerudverket som eier det gamle landhandleriet har julebutikk i helgene før jul - 15. og 16. desember, og salg av juletrær samt julenøk 22. desember. Det er også kafeteria på Skallstad - og her vil du dessuten ha muligheter til å kjøpe historielagets bok «Vandring langs et vassdrag» - samt andre julegaver.

Vær og merkedager

Av de gamle merkedager kan vi mye lære
Men ingen kan, selv om de vil, gjøre noe med været
Og det som går på folkemunne bør ei gå til grunne
Det været vi har hatt i år er skrevet ned fra dag til dag
Det har vært kulde, snø, og sol og regn, ja, vær av mange slag
Anden Januari kom med snø. - Det snødde som besatt
Over 50 centi kom det ned på samme natt.
Dette spår,- at vi får, - et godt år

AV GORO HALDEN.

Midtvinter

Tolvte Januari var snart halve vinter'n gått
Dekket var naturen – Mye snø vi hadde fått
Kaldt og overskyet var det også samme dag
Senere så slo det til med vær av annet slag
Det kom sol, det kom snø og det komsludd
En merket det på dagen at sola hadde snudd.

Pålsmesse

Tjuefemte Januari var det blåst og regn og sol
Regnet strømmet ned, mens kattepusen sov og mol

Kyndelsmesse

Anden Februari kom med sol, og snø, og sno.
Det ga varsel om at sommeren i år blir varm og god
Et allsidig vær vi får, det hele neste år.

Blåsmesse

Tredie Februari kom med klarvær og med frost
Og det spår at vinterkulden lenge vare.
Tjuefem i minus er for kaldt, ja, fri meg og bevare
Men at kulden varte lenge stemte bra.

Per Varmestein

Tjuefemte Februari Per sin stein i vann har kastet, og nå livner allting allesteds
Herfra lakker det og lir mot Kyndelsmess.

Mattismesse

Tjuefjerde Februari bryter Mattis snø og is
og fra denne dag er isen farlig, ja, naturligvis.

Tjuesjune Februari vinters kaldeste det var
med minus åttogtjue grader utpå kvelden.
Snøen den lå meterdyp over mark og skog og snar
Men det var sol og stabilt vær, til nå litt sjelden` (t)
Slik det var i lengre ti`
og Kon`rudfolket sportet rundt på skøyter og på ski.

De 40 riddere

Ni`nde Mars da ble det kaldt med mye sne
Og vi uffet oss for det, at kulden varte ved
Hele 40 dager sku` det bli, ja, vel så det.
Natt og dag - nå like lange, og vinter`n er på hell
Sola får nå mere makt ved dagen som kveld.

Gudmundsdagen

Seisne Mars kom med snø og nordavind. Et ufyslig vær det ble
Hvor var våren nå blitt av. Hadde den dratt annet sted ?

Vårjamndøgn

Tjueførste Mars så kom med mangslags vær.
Det spår
at ustabilt vær vi får,- helt til jonsok dette år

Marimesse

Tjuefemte Mars. Dagen kom, solklar, kald. Det spår
at en riktig varm augustmåned vi får

Ambrosius

Fjerde April. Dagen kom med sol og regn, og dette er et sikkert tegn
for været denne våren.
Da venter alle på at snø må bort,- fort!

Sen vår vil ingen ha.
Da støren kom så ble jeg gla
Han var så blank og svart i år
Det tyder på, - at mye sommarsol vi får

Sommermålsdag

Fjortende April var det sol og sønnvind, Men frostnatt lell det ble
Det har jeg også skrevet ned
Og det spår,- slikt vær vi får,- helt til jonsok dette år.
Nitende April snødde det, - ja, vi snødde nesten ned

Høst på Vestskauen. (Foto: Reidar Halden)

For nattefrost er det stor fare
Og fram til St. Hans vi får samme slage

Ûrbanus

Tjuefemte Mai var det sol og varmt vær
Det spår,- at sommer fin vi får

Tredje Juni er skoklefall og også første dag pins
Da ble det sol, men vinden var kald, Kaldere
enn vi minns
Været ble slik som det skal
For pinsedagene må ei bli varme
Da vil nok som ren bli skral.

Jonsok

Jonsok med sol og Jonsok med regn
Ja, varme på denne tid
Og slik vil høstværet bli.

Syftesok

Med anden Juli kom sol og varme av beste slag
Slikt vær kan vi få til Olsokdag.

Marit Vassause

Den tyvende Juli var Marits dag. Men været var
det beste
Det ligger i navnet vi ventet vann, men se hun
lurte de fleste
Dagen ble virkelig sommer
Det spådde fint vær i dager som kommer.

Hundedagene

Tjuetredje Juli starter hundenes dager
De gikk inn med sol og med varme
Og slik skal de være i tretti dager
Til glede for dem som skal farne.

Syvsoverdagen

Tjuesjuende Juli, det sier seg selv
Da vil vi helst ligge å sove,- i hjemmets alkove
Men dagen var varm fra morgen til kveld.

Og slik vil det vare i lengere ti
Så står det i værboka mi.

Olsok

Tjueniende Juli var været bra.
Slik vil vi vinternettene gjerne ha

Sekstende August kom et forrykende vær
Og hjemsókte distriktet her
Den åpnet med tropevarme, men, men
Så ble himmelen svart og lyn blinket frem
Det tordnet og smalt, -overall
Men først kom vinden helt opp i orkan
Og tømtes så ut store mengder med vann.

Barsok

Tjuefjerde August, høstdagen kom med varme
og sol
Slikt vær vi får, - til Mikkelsmesse vi går.

Jernnettene

Siste augustuke, (20-29 August) kan vi få frosne
netter,
men fryser det ei da, så fryser det ei senere
månten etter.
Det var ei kaldt på denne natt i år
Så kanskje nettene i høst helt uten frost vi får.

Kvernknarren

September kom med regn og sol og varmt det ble.
I uker syv skal dette været vare ved.
Fri bevarer vel. Hva slags vær får vi mon tro?
Men er det sikkert at som ren har vært god?

Her slutter jeg mitt skrivi
om merkedar fra gammal ti
Været fra 1 jan. til 1. sept.har jeg skrevet ned
så får vi se
hvordan høstværet blir..
Snart atter det lir
mot Juletid.

Hele førti centi ble det jammen målt et sted.
Mildere på dag det var, men marken frøs hver
natt.

Gaukemesse

Første Mai, fint vær med sol det var i dag
Og det spår, at sommerværet vil bli bra i år.

Korsnettene

Tolvte til fjortende Mai var kalde
Og da mente alle
at kulda vil vare.

Barndomsminner

AV INGER JOHNSRUD

I dag lever ungene i en verden fylt av inntrykk og bevegelse. Min barndoms verden på Fjellsveien i Skoger på 50-tallet var en veldig liten og stillestående verden. Ja, så liten var den at den de første årene fikk plass på mors kjøkken, med stedet under det store kjøkkenbordet som basestasjon.

Der hadde jeg lekestue med bordet til tak og taburetter til vegger, jeg og en liten dukke som het Vivi. Senere ble jeg den lykkelige eier av en Anne-dukke med ordentlig hår! Sa de voksne. Men da jeg klipte det, vokste det aldri ut igjen.

Ellers var min verden avgrenset av de for meg fjerne nabogårdene Gulliksrud i sør og Gunnerud i nord, Fjellsveien i vest og Kobbervikdalen i øst. I Kobbervikdalen var det skummelt, for der var det noe som het hjemmebrent. Jeg forestilte meg at det nok var flammene når de brant opp ting som kunne være farlig.

Etter hvert fikk jeg lov å bevege meg så langt som opp til Sollie, nærmeste og eneste nabo på Fjellsveien den gang. Der bodde Kaja og «Montør'n». Kaja - som i mine øyne var en meget gammel dame - imponerte stort hver gang hun vasket gulvet. Og det gjorde hun bestandig, slik jeg husker det. Da foldet hun sammen kroppen som en foldekniv, slik at den brede baken pekte rett til himmels på strake knær, mens hun la albuene ned på det nyskurte gulvet. Hvilket kunststykke! Jeg var mektig imponert!

Der oppe i det lille, hvite huset bodde også Ragna med de pene, brune øynene og mannen hennes, Severin, pluss en liten sydamme som het Gudrun, som losjerte i sidebygningen. Det var mest damene her, og særlig Kaja jeg hadde kontakt med. Mennene i min barndom var anonyme og holdt seg visst for gode til å ha kontakt med nabounger. «Montør'n» jobbet i Everket, derav navnet, og var en fjern og morsk person som jeg var litt redd for, mens Severin bare utmerket seg ved det fenomenet at en stør visstnok hadde ødelagt øynene hans. I min fantasi så jeg for meg dramatiske bilder hvor fuglen hakket på øynene til stakkars Severin. Derfor hadde han et par briller med sorte plater der hvor glassene skulle vært, og med bare et lite kikkhull i sentrum av platene til å se igjennom. Slike rariteter var for meg nesten like imponerende som Kajas gymnastiske utfoldelser.

Som et pust fra den store verden "utenfor" kom av og til gamle Christiansen på Gulliksrud på besøk til faren min. Her var det ikke snakk om å slenge innom i ny og ne. Det var avtalte møter med dag og klokkeslett. Man kunne stille klokka etter Christiansen, sa faren min fornøyd. Han la sjøl stor vekt på punktlighet. Christiansen

Forfatteren av denne artikkelen - Inger Johnsrud - avbildet på den tiden hun omtaler.

kom anstigende som en Bjørnstjerne Bjørnson, rolig spaserende i mørk dress, spaserstokk, et hvitt brus av krøller over hodet og - knappestøvler! Støvlene knirket høylydt for hvert sted han tok, og var svært fascinerende for en småjente.

I min barndoms verden hadde alle ting navn og ikke nummer som nå. Ikke bare hadde bygda og bondegårdene navn, men også hvert lokale område og hvert eneste bolighus. Blant naboungene het jeg «Inger på Tol'ru» fordi jeg bodde på gården Thorrud. (I dag benevnes den som Fjellsveien 145A.) Men også hvert eneste hus og skur hjemme på gården hadde navn som vognskjulet, selvbinderhuset, ve'askjulet og sauefjøsset, (selv om det ikke hadde breket der på mange, mange år).

Også jordstykkene rundt gården hadde navn. Det var navn som damstykket, leirfallet, mastebakken, ollebakken, mellomla'et, trillingen og enda flere. Hvert eneste dyr på gården hadde selvfølgelig også et navn, og vi visste godt at de alle sammen hadde sin egen personlighet, fra den minste kattungen til den store hesten.

Jeg var en meget dyrekjær småjente, og kattene var mine favoritter. Bare noen år i forveien, da mine tre søsken vokste opp, hadde gården vært full av folk, med besteforeldre og tjenestefolk. Ikke minst bidro familien Johnsen som bodde i sidebygningen på to rom og kjøkken sterkt til folksomheten med sine åtte unger. Det var som et lite 17. mai tog når ungene fra Thorrud gikk til skolen. Da det ble min tur var det bare meg, og det ble det jo ikke mye tog av. Men jeg klarte likevel å skape mitt eget lille 17. mai tog. Hver dag når jeg kom fra skolen kom nemlig alle kattene på gården oppover gårdsveien i rad og rekke for å møte meg. Og det kunne i perioder være temmelig mange,

ettersom katterødrene var eksperter i å gjemme bort kattungene sine så lenge at de var blitt for store til at faren min orket å avlive dem. Kattene levde i låven og skulle holde gården fri for mus og rotter mot litt melk fra kuene som godtgjørelse. En periode tok naturen og kattenes elskovssyke helt overhånd og katterødet som kom meg i møte på skoleveien besto av 14 katter med smått og stort! Folkene i Sollie som kunne bivåne oppmarsjen hver ettermiddag fra vinduene sine trodde jeg hadde med meg godbiter til kattene for å lokke dem, men det hadde jeg ikke.

Avvekslingene de første barneårene var ikke mange. Det var Grimsrud som kom kjørende med matvarer fra butikken sin én gang i uka, og likeledes Juuler'n, eller "Fiskemann" som han også ble kaldt. Han kom med fiskebilen sin ned på gården, og ropte alltid: "fersk fisk i dag!" idet han hoppet ut av bilen sin. Jeg lurte veldig på hvor han fikk all denne fisken fra. Jeg likte ikke Juuler'n så godt fordi jeg syntes at fisken hans luktet vondt og så ekkel ut.

Bilder fra TV, for ikke å snakke om dataspill, hadde jeg ikke sett enda. Jeg fikk lov å lage meg mine egne bilder oppi hodet mitt, både til barnebøker og ikke minst - høydepunktet hver uke - barnetimen for de minste hver lørdag ettermiddag. Bildene ligger lagret i hodet mitt enda, og jeg kan se for meg hvordan jeg helt oppslukt krøp sammen tett inntil den store Radionetten for å få med hver minste detalj som ble sagt, mens jeg suttet på den dyrebare melkesjokoladen som skulle vare hele barnetimen igjennom.

Senere ble det flere inntrykk, med skolegang annenhver dag på Ingvaldsåsen skole, nye venner, sangkor og turn. Men det er en annen historie.

Bevertningssteder på Konnerud

I de seinere årene har utbyggingen gått med stormskritt og befolkningsveksten økt tilsvarende. Konnerud har i dag ingen serveringssteder. Det som ligger på Bernås, tidligere Konnerud Kafe vil nærmest heller kunne kalles et gatekjøkken. Så siste egentlige serveringsstedet var en liten kafe på Konnerudsenteret.

AV GUNNAR PRØYS

Den gang senteret ble bygget ble det etablert en stor restaurant, og eieren forventet selvfølgelig stor tilstrømning. Bydelen vokste raskt mot 1000 innbyggere. Etter en tid ble det konkurs. Konnerudfolk går åpenbart ikke på restaurant. Hva kan det komme av? I 20 og 30-årene hadde man en rekke bevertningssteder her oppe. Disse betraktninger er en innledning til en oversikt over slike som jeg husker og har hørt om.

Første stedet er Skogvang. Eierne, Haugen var også drosjesjåfør. Jeg minnes kun et reklameskilt for brus eller øl som sto på en vegg som vendte mot veien.

Neste bevertningssted var Lønnerud. Her var stor peisestue. Denne ble mye brukt, særlig om vinteren.

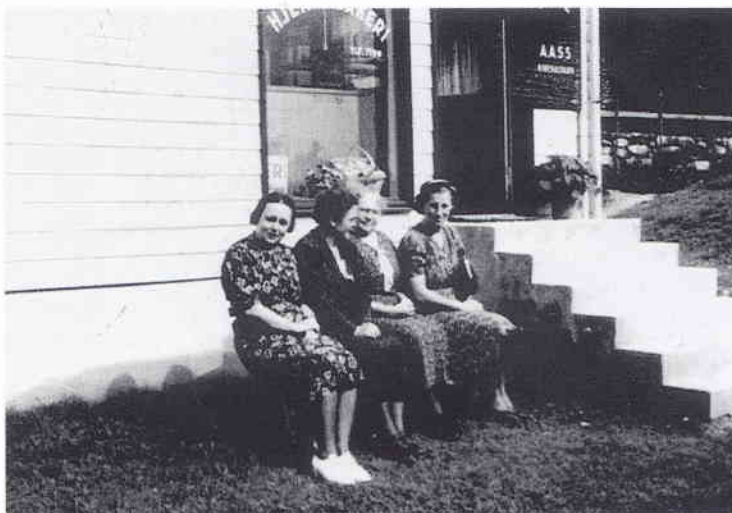
Så kom Fredholdt, i dag eldreinstitusjon. Dette var bygget som pensjonat, og her residerte fru Moe. For øvrig er det en artikkel om henne og stedet i nr. 1-2000. Stedet holdt ut til i 40-årene engang. Fru Moe var kjent for sin store vennlighet.

I Torrudveien ligger stedet St.Hanshaugen. Her var det også servering. Herfra kan ikke huskes noe spesielt.

Konnerud Kafe ble startet opp midt i 30-årene av Agnes Kittilsen. Det var også utsalg av melk, kiosk og bakervarer. Bjørn Skjelsbæk overtok butikken, men senere har det tidvis vært servering her, p.t. pizza, taco og hamburgerbar samtidig med kioskdirift.

Olaves Skjelsbæk hadde et lokale i sidebygningen på sin eiendom i dag beliggende i Løkkesvingen. Her var det også danse-tilstelninger hvor bl.a. Feleberjen og sønnen hans spilte til dans, nevnt i en artikkel i forrige nummer av Historielagsnytt. Gjестene spiste på «Salen» og danset på låven. Men det må ha vært for min tid.

På veien videre kommer vi til Stordammen pensjonat. Eiendommen kalles Fredli, men det egentlige gamle navnet er Galås. Det ligger idyllisk til med lang strandlinje til Stordammen. Konnerud skole leide lokaler her, mens den nye skolen ble bygd (Forøvrig senere påbygget 2 ganger). Under krigen var stedet ofte frekventert

Ruth Myrhaugen (nærmest) drev kaffe og hjemmebakeri på Skalsstad. Her sitter hun utenfor utsalget sammen med Asta Hoff, (søster), Martha Prøys og Lissie Lie Nilsen

av tyske soldater, men også nordmenn hadde sine utskielser her på lørdag og søndager. I frk. Mellomdals tid som vertinne ble det satt opp et dansegulv på eiendommen. Den ble senere ervervet av pelshandler Nordang som også hadde pelsdyrfarm her. Fredli hadde serveringsbevilling og siste restauratør var Nora Ødegård og hennes mann Erling Wollebakk. Dette var egentlig siste bevertningssted med rettigheter før det ble restaurant i Konnerudsenteret, mange år senere. Stanken fra pelsdyrdriften var muligens årsaken til at Fredli til slutt ble lagt ned.

Litt lenger opp i Stubberudveien, hadde Ruth Myrhaugen sitt hjemmebakkeri med servering av kaffe og kaker.

Så har vi endelig til slutt Konnerudkollen Turisthotell med fulle rettigheter. Her var det en betydelig turisttrafikk, kanskje særlig på vinterstid. Hotelleieren var dansk. Han het Sofus Jensen og var en god Norgesvenn. Da krigen kom ble hotellet rekvirert av tyskerne. På hver side av hovedinngangen sto tyske vaktposter. Hovedtrappa endte så og si ut i veibanen. Etter krigen ble hotellet tatt i bruk av Europahjelpen til flyktninger, og etter det overtatt og nyttet som en avdeling av Lier sykehus. En pasients røyking på senga gjorde at det brant ned og det er siden ikke bygget opp igjen. Hotellet skulle hatt et enkelt serveringssted på toppen av Konnerud-

kollen. Hit spaserte gjestene for å få utsikt over Drammensdalen. Et utsiktstårn var satt opp for dette formål. Murene under huset her og tårnfundamentet ligger der ennå.

Vi må nå dra tilbake og opp i Hauanveien. Her finner vi Solbakken pensjonat. I dag er det barnehage her. Stedet eides til slutt av Koppang m/fam og det ble i deres tid benyttet til pensjonat og eldreinstitusjon. I mine yngre år ble stedet drevet av frk. Ågot Bastiansen. Så har vi endelig Lyngbråten. Stedet eides av grosserer Rudolph i sin tid. En senere eier startet med servering for sluttede selskaper. Virksomheten opphørte etter kort tid og i dag er det boligeiendom.

Teller vi opp dette finner vi stedene; Solvang, Lønnerud, Fredholdt, St.Hanshaugen, Konnerud Kafe, Olaves Skjelsbæk, Fredli, Myrhaugen, Konnerudkollen, Solbakken og endelig Lyngbråten.

På Sanitetshuset og Folkets hus har det vel alltid vært en slags serverings/bevertningsordning. Dette har vært til selskaper av ulike art, fester og skirenn og lignende. I de senere år har vi også fått Jeger og fiskeforeningens Villmarkshus. Disse kan klassifiseres sammen med Lyngbråten. Da får vi 9 + 4 ulike steder for servering på Konnerud. Ikke alle var i drift samtidig, men så var vi da også betydelig færre her den gang.

*Det kunne være
opptil 3000
mennesker tilstede
under hopprenn i
Konnerudkollen -
og slik så
hoppbakken ut.*

Konnerudkollen

- en erverværdig skibakke

AV PER RUNAR THORESEN

Født og oppvokst i Grubegt, hadde jeg som barn et nært forhold til gruehullene og skibakken som lå mellom gruehullene i Konnerudkoll-åsen. Toppen av åsen som jo ikke ligger så langt fra sentrale deler av Konnerud ligger hele 412 m.o.h. Konnerudkollen ble innviet med sitt første landsrenn allerede i 1899 med 93 deltakere.

Ved begynnelsen av 1900 tallet ble drift i bakken hindret av gruvedriften men bakken ble senere satt istand igjen av Strømsgodset Idrettsforening. Da jeg ble stor nok til å være skikkelig Konnerud-patriot ble jeg nok skuffet når jeg oppdaget at det var SIF som eide bakken og ikke Konnerud IL, men SIF hadde et betydelig skimiljø og utøvde det meste av det på Konnerud, les SIF-hytta- Kavlemyra og Konnerudkollen skibakker m.v.

Bl. var Martin Halden fra Konnerud en meget god SIF-hopper/kombinertløper. Gjennomsnittshoppene lå på ca. 50 m og bakkerekorden ble stående på 58,5 m og satt av Arne Ellingsen fra Strømsgodset.

På den tid var det jo et 10-talls skibakker i og rundt Drammen og det ble arrangert renn i Drammensregionen hver eneste helg vinteren gjennom. Husker godt en søndag hvor jeg var med min onkel Guttorm med hest og slede i ubrøytet vei til Mjøndalen for å se på fetter Ove deltok i renn i Vikkollen.

Kongebesøk

Foruten Holmenkollen var faktisk Konnerudkollen en av de mest kjente skibakker i landet i årene før og etter krigen og de fleste av datidens storhoppere hoppet i Konnerudkollen. Ved landsrennet i 1926 var bl.a. Kong Haakon tilstede og han bodde på Konnerudkollen Turisthotell sammen med styret i skiforbundet.

Det ble også arrangert NM i bakken.

I 1935 ble det for første gang i Norge vist hopplengder og stilkarakterer på tavle for publikum. En tavle ved dommertribunen og en tavle ved sletta. Dette var en enorm servicefremgang og vakte oppsikt. Tavlene var konstruert og laget av 2 brødre ved Holme Modellverksted i Nybyen i Drammen. Tilsvarende tavler ble etter hvert tatt i bruk overalt i Norge og utlandet.

Bakken hadde en trestillas på toppen (like ved

Da kong Haakon besøkte Konnerud og landsrennet i Konnerudkollen i 1926 bodde han på Konnerudkollen Turisthotel

der Lions årlig setter opp sine juletrelys) mens resten av bakken var tuftet på stein fra gruvedriften. Sletta var planert flat nærmest med utover-helling uten dosering (motbakke) og det var ført gjort og havne på utsiden i steinhellingen med masser av skarp stein. Jeg husker godt Kolbjørn Skjæveland gjorde det en gang og kom opp igjen med ansiktet fullt av blod. Det så ille ut, men det var egentlig bedre enn det så ut med et rift i hodet.

Folkevandring i Grubegt.

Når det var landsrenn var det folkevandring opp Grubegt. der jeg bodde og det var en stor begivenhet for oss «småtasser». Det kunne være fra 1000 til 3000 tilskuere mens Konnerud's befolkning den gang antagelig var på knappe 2000 innbyggere. Hele bakken og sletta var fylt med folk. Det var tausperringe og det var pølseboder og smøreplasser for hopperne. Skiene var vel preparert med hopplakk og politur i forkant, men det skulle vel «vokses» litt før og mellom omgangene. På den tid var jeg både beskjeden og litt engstelig type, men vi småtassene i «gata» visste allikevel godt hvordan vi skulle utnytte lokale geografiskskaper for å komme gratis inn i bakken.

Livsvarig festet til mitt minne var et landsrenn like etter krigen hvor jeg som vanlig var tidlig oppe i bakken. Oppillnet av den store dagen glemte jeg kanskje å gå på do om morgenen og da jeg plutselig oppdaget trøkket der oppe, måtte jeg kjappe meg hjem og kom til låst dør, en uventet hendelse i vår tid. Mor hadde gått i kirken og hadde kalkulert tidsmessig klaring til å være på plass før lille Per var hjemme igjen. Vi

hadde jo utedo, så det var jo ikke noe problem og få lettet på trøkket, men hvem skulle tørke? De små barnehender hadde ikke noe skikkelig tak på verken Fremtiden eller DT & BB. Dessuten hadde vi jo «liv» og stopper til strømpene som skulle festes. Ikke enkelt nei.

Lokale hoppelister

Selv var jeg for liten til å hoppe der, men mine eldre brødre og fettere hoppet i Konnerudkollen. De ble ingen lokale storhoppere men fetter Gustav Thoresen var ganske god som jr. og en meget lovende hopper men ble senere dessverre rammet av poliomyelitt da han var i militæret.

Vi hadde jo en del gode hoppere fra «nedre Konnerud» og jeg antar at de også deltok i flere renn i Konnerudkollen.

Nedlagt

Siste rennet var i 1951 og det var en skikkelig snøvinter hvor SIF hadde en stor jobb med å få bakken i orden.

Stillasen falt deretter ned og senere ble den ikke bygget opp igjen.

Etter dette brukte vi bakken til å kjøre unnarenn med ulike former for konkurranser og skliing med ulike underlag.

Til utbygging av veiprosjekter og annet ble det hentet mye fyllmasse fra gruveområdet og det ble bl.a. tatt ut betydelig mengder fra sletta i hoppbakken. Etter hvert har det grodd til en del i bakketraseen med jordsmonnet er jo ikke det beste for vekst, så det er fortsatt fullt mulig og se bakketraseen til overfarten, hoppet og unnarenn.

1. ste rekke fra v.: Ragnar Halden, Magnus Nilsen, Hans Ellingsen, ? (var ansatt på hotellet), Rolf Nilsen, Arne Berntsen og Erling Gøranson. 2. de r.: Gustav Thoresen, Arne Svendsen, Rolf Pettersvold, Gardar Eskerud, Knut Løvås, Erik Kristiansen, Einar Blomholdt, Alf Storhaug og Arne Løvås. 3. dje r.: Alfred Stubberud, Kristoffer Halden, Edvin Nilsen, Ernst Frydenberg og Rolf Bjerkeseth. 4. de r.: Johan Christensen, Rolf Larsen og ?. Eldste nålevende æresmedlem er Alf Storhaug.

Konnerud Mannskor

Konnerud Sangkor ble stiftet som mannskor i 1935 og omdannet til blandet kor i 1967. Det er således i sitt 67. år. Gjennom tidene har medlemsmassen variert fra under 20 til over 60. Dette bildet ble tatt av Mannskoret i midten av 50-årene. Ikke alle var med på bildet den gang. Sjøl hadde jeg permisjon da jeg gikk på

jernbaneskolen. Mange av sangerne er borte, faktisk er det bare en som fremdeles er med; Ragnar Halden. Av de som er i live kan nevnes Alf Storhaug (æresmedlem), Einar Blomholdt, Olaf Hansen og Gustav Thoresen. Dirigenten Hans Ellingsen var mannskorets dirigent i hele 36 år. Historielagsnytt avdøde redaktør Odd

Steen luftet i sin tid tanken om å kunne presentere gamle bilder fra kor, musikk og lagsaktivitetene i bygda vår. Vi følger opp tanken og starter med Konnerud mannskor.

Norman Solberg

Moltetur på Vestskauen

Denne lille epistelen er nedtegnet i slutten av juli 1952 av P.O.Bråthen, en velkjent kar blant datidens konnerudværing;

- Jeg har tenkt meg til skogen på moltetur. Jeg går over Lorentzhogstet og over Nedre Andorsrud, fram over Majordammuren, opp Grodalen og opp til Bjørkemyrkippen i den gamle vei op til Brillene, undersøker en liten multemyr nord for Brillene, tar derfra til Kalvekulp og op nordre siden av Kalvekulp mot Høgmyrene, derfra om store Annevann, holder

meg på østre side av Viviansmyr, op nedre Tårnet samt åssiden. Mulig at jeg drar derfra og krysser forbi øvre enden på Prestvannet., holder meg på østre side av Prestevannet og fram til Montebello, snur derfra på hjemveien forbi Prestesetra og ned til Svartvannet, følger Turistveien forbi Rønnehue og over Hestmyrbrenna og hjem. Det blir en todagerstur. Jeg er da hjemme igjen lørdags aften.

Dette skal være en orientering om jeg ikke skulle komme tilbake i rett tid. Det meldes om lokale

regnbyger i morgen. Jørgen har noget Høi ute ennu, samtidig som han har en del at slå. Sigvart og Berta er her. Fagerhus er også her. Jeg hadde ventet Tjømøe i kveld, men han kommer visstnok ikke da klokken allerede er 8,30 Aften. Det er så stille i aften og mildt fint Vær, men det er en masse skybunker på Himlen. (En ryddig skautraver sier ifra hvor han går. Red. anm.)

En bygdeoriginal

AV GRO HALDEN

Asbjørn Bjørnsen var det man kalle en ekte bygdeoriginal - og en kjent og kjær kar i Skoger og på Konnerud. Goro Halden har laget dette hyldingsdiktet til den avdøde kramkaren fra Andorsrud:

*Så mange burde ha en hyllest med et dikt - en sang.
Det er Bjørnsen i fra Skoger det gjelder denne gang.
Han var en ekte handelsmann,
og solgte, kjøpte allslags kram
om han bare kunne tjene penger
synes veien aldri lang.*

*En pose hadde han så mye både kammer, kort og
kuter.
Ellers solgte han om høsten frukt og grønnsaker og bær.
Til Konnerud han dro i allslags vær,
foruten votter - tynne klær
til sine kunder fjærn og nær
han bærte nek og juletrær.*

*Å skrive dikt og viser han var en mester i.
Han ga så ofte kloke svar, og hadde fantasi.
I skogene han jobbet,
kjendte hver vei hver sti.
Han hugget ved og tømmer.
Ja, her følte han seg fri.*

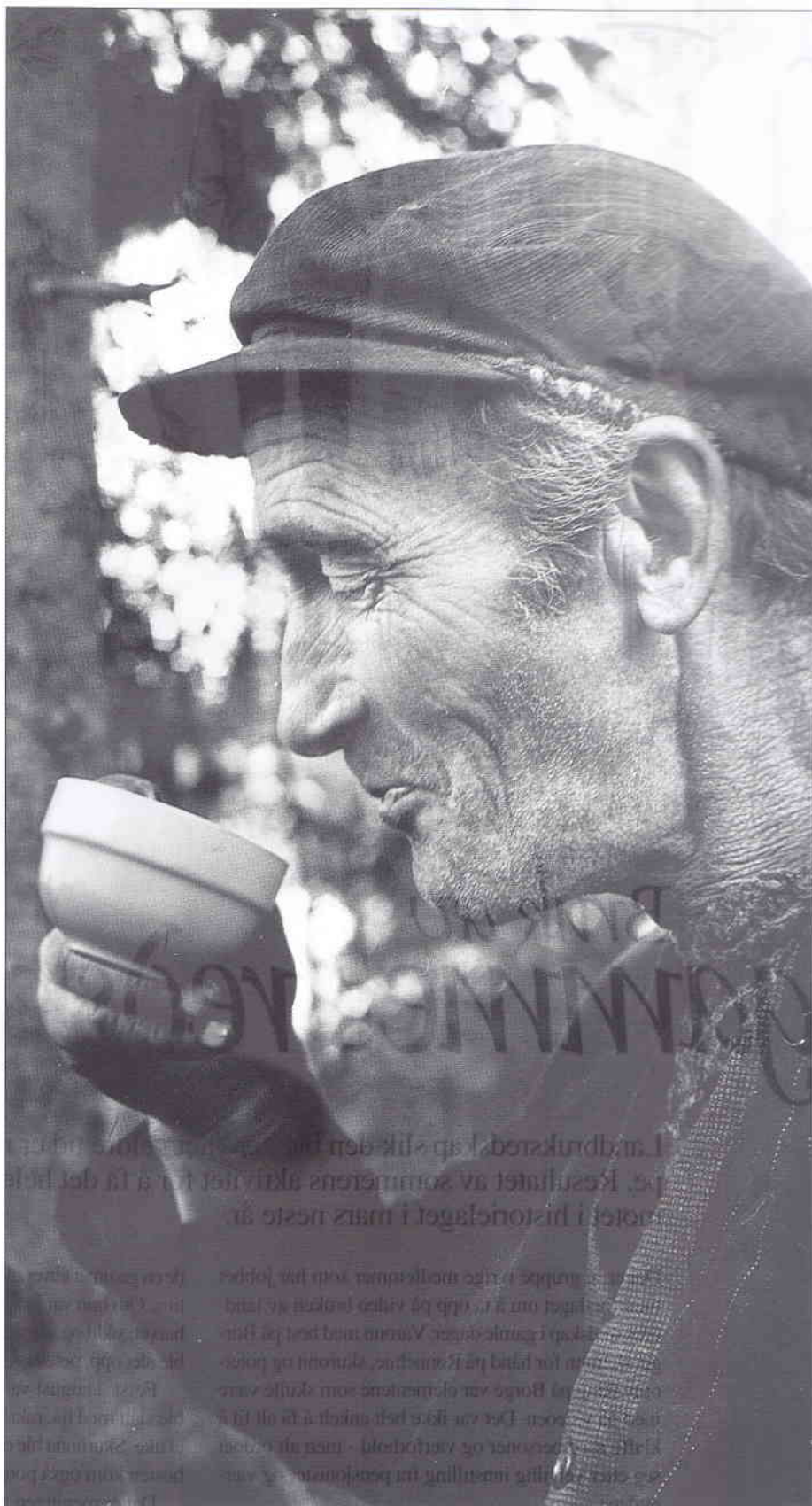
*Å slippe inn i Bjørnsens hus var slettes ikke lett.
For i hans ungkars bolig var mang en hem' lighet.
Til skogs han ofte vanket
og ved og røtter sanket.
Med nyinger og kaffelars
da ble det som en fest.*

*En dag så døde Bjørnsen. Han ble vel 90 år.
Han hadde levd svært spartansk, et liv i trange kår.
Men beslått han var med mye penger.
Nå trengte han dem ikke lenger.
Men minnet det vil leve om
en bygdeoriginal.*

Bjørnsen var glad i barn. Han kunne tegne og fortelle. Som et apropos til hans slagferdighet kan fortelles følgende historie:

Bjørnsen solgte litt av hvert. En dag var han på vei over brua i Drammen med et knippe slakta høner over aksla. En politimann stoppet han og spurte hvor han skulle. Da sa Bjørnsen; «Til Hamar med slakt!»

Noe av denne slagferdigheten var sikkert arvet etter faren. Han var en «innvandrer» fra Hallingdal og kjørte tømmer og ved på Selvik Bruk. En dag ble han spurt av noen om det var mye snø innpå skauen «Nei, så mykkje var det ikke, men han var så vid ikring».

En kaffetår var han glad i den vandrende kramkaren -Asbjørn Bjørnsen. (Foto: Reidar Halden)

Det var en ivrig gjeng pensjonister som gjorde jobben da videoen om redskapsbruk ble tatt opp. Dette bildet er fra skuronna på Borge.

Bruk av gammel redskap på video

Landbruksredskap slik den ble benyttet i eldre tid er nå festet til videota-pe. Resultatet av sommerens aktivitet for å få det hele til vil bli vist på årsmøtet i historielaget i mars neste år.

Det er ei gruppe ivrige medlemmer som har jobbet med forslaget om å ta opp på video bruken av landbruksredskap i gamle dager. Vårn med hest på Borge, slåttonn for hånd på Rønnehue, skuronn og potet-opptaking på Borge var elementene som skulle være med på videoen. Det var ikke helt enkelt å få alt til å klaffe med personer og værforhold - men alt ordnet seg etter velvillig innstilling fra pensjonister og værgudene.

Det er ikke så mange som har hester som kan brukes til vårn - men over 80 år gamle Harald Johansen had-

de en gammel travet med det fasjonable navnet Frk. Glat-tina. Om hun var i raskeste laget ble det slåddet, pløyd, harvet, sådd og tromlet med hesten i dråga. Potetrener ble alet opp, poteter satt og rennene alet over.

Først i august var det slåttonn på Rønnehue. Det ble slått med ljå, rakt og hesjet. Høyet kom i hus etter ei uke. Skuronna ble også gjort med handkraft. På sen-høsten kom også potetene opp av jorda.

Det er meningen at videoen skal vises under sko-lebesøk på bygdesamlingen på Borge.

Øyvind Pedersen